

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

21.06.2023 nr 9.5-2.2/22-
23/34/11

Eralasteaed Lillelapsed
Sõstra tee 1
74001 Viimsi vald
Harjumaa

**Eralasteaia Lillelapsed riikliku järelevalve õiendi
kinnitamine**

Erakooliseaduse § 23 lõike 1, korrakaitseaduse § 28 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Eralasteaia Lillelapsed riikliku järelevalve õiendi (lisatud).
2. Lasteaia pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumie kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kerli Moora
peaekspert

Koopia: Viimsi Vallavalitsus

Kerli Moora
735 0384
kerli.moora@hm.ee

ERALASTEAI A LILLELAPSED RIIKLIKU JÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Eralasteaed Lillelapsed (edaspidi *lasteaed*) on Mittetulundusühingu Lillelapsed (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Sõstra tee 1, Haabneeme alevik, 74001 Viimsi vald, Harju maakond.
2. Lasteaed on 3-rühmaline eestikeelne eralasteasutus, mis korraldab õpet alushariduse tasemel. Lasteaial on tähtajatu tegevusluba. Lasteaed alustas tegevust 2008. aastal.
3. Järelevalvet teostas Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 17.04.2023 korralduse nr 9.5-2.2/22-23/34/1 „Riikliku järelevalve teostamine Eralasteaias Lillelapsed“ alusel lasteaia ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeexpert Kerli Moora, eksperdina oli kaasatud Viimsi Vallavalitsuse haridusosakonna juhataja Maiu Plumer. Järelevalves kogutud teabe põhjal koostas ekspert eksperthinnangu, mida õiendi koostamisel arvestati.
4. Riiklik järelevalve algas 17.05.2023.
5. Järelevalves oli vaatluse all lasetaia õppe- ja kasvatustegevuse korraldus, lapse arengu toetamine ning õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon.
6. Järelevalves vesteldi lasteaia direktori, pidaja, õppenõukogu ja lapsevanemate esindajatega. Tutvuti lasteaia dokumentide ja õppekeskkonnaga ning võrreldi lasteaia andmeid Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.
7. Lasteaias käib 2022/2023. õppeaastal 49 last.

KOKKUVÕTE

1. Lasteaia pidaja on MTÜ Lillelapsed. Lasteaias on kolm liitühma.
2. Lasteaia eripäraks on looduslähedase ja keskkonnasäästliku eluviisi, tervisliku toitumise, sh mahetoidu, ja Eesti kultuuri tähtsustamine. Lasteaias viibitakse palju õues, on rajatud õuesõppe klass, aias kasvavad puu- ja köögiviljad. Vestlusel osalenud lasteaia vanemate ja õpetajate esindajatele meeldib, et lasteaed on piisavalt väike ning kõiki lapsi on võimalik märgata ja anda vanemale regulaarselt tagasisidet lapse arengu kohta.
3. Õppe- ja kasvatustegevuse õiguspärasuse hindamisel selgus, et lasteaia õppekava vastab kehtivatele nõuetele. Lasteaias on kodukord, kuid igapäevane praktika, mis puudutab laste lasteaeda toomise ja koju viimise korda, pole vastavuses kodukorraga. Nõukogu pole lasteaia kodukorda kinnitanud.
4. Lasteaial on kehtiv arengukava aastateks 2021–2023 ja läbi on viidud sisehindamine perioodi 2016-2019 kohta. Järgmise sisehindamise aruande koostamist valmistatakse direktori sõnul juba ette.
5. Lapse arengu toetamise tagamiseks toimub õpetajate, direktori ja lapsevanemate sõnul pidev lapse arengu hindamine, mille tulemustega oli võimalik tutvuda e-keskkonnas Eliis. Lisaks toimuvad lasteaias iga-aastased arenguvestlused. Õppeaastatel 2020/2021 ja 2021/2022 oli lapsevanemate osalemine arenguvestlustel umbes 50%. Direktor sõnul on käesoleval õppeaastal arenguvestlusel osalenud või veel osalevate lapsevanemate protsent kasvanud.
6. Lasteaias toetab lapsi igapäevaselt sotsiaalpedagoog ja lasteaias kasutatakse juba mitu aastat pidevalt programmi „Kiusamisest vabaks“. Lasteaias ei ole nõuetekohaselt tagatud logopeedi ja eripedagoogi teenus. Järelevalve ajal muudeti lasteaia õppekava osas, mis puudutab erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtteid, sealhulgas korraldust ning jäeti välja õigusvastane punkt, mis võimaldas lõpetada lepingu lapsevanemaga, kelle lapsel tuvastatud erivajadus vajab pidevat suunamist ja arendamist erispetsialistide poolt.
7. Lasteaia õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli kokku kuus: neli alushariduse õpetajat, üks liikumisõpetaja ja direktor, kes täidab lisaks alushariduse õpetaja ja sotsiaalpedagoogi ülesandeid. Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele neljal õppe- ja kasvatusala töötajal. Arvestades õpetajate töökoormust viivad 71% õppe- ja kasvatustegevuse mahust läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele ja 29% läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta.

OLUKORRA KIRJELDUS

I Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus ja vastavus õigusaktidele

1. Õppekava

1.1. Lasteaia õppekava¹ kohaselt on lasteaia omapära pöörata erilist tähelepanu igale lapsele, tema arendamisele ja tervisele, tähtsustada looduslähedasi ja keskkonnasäästlikke eluviise ning tervislikku toitumist, sh pakkuda igapäevaselt mahetoitu.

1.2. Õppekavas² on toodud välja, et lasteaia missioon on luua lastele harmooniline arengukeskkond, kus laste ja täiskasvanute toimetusi iseloomustab nii sisemine kui väline ühtsus ja üksmeel. Missiooni all on veel toodud, et lasteaias väärtustatakse terveid eluviise ning puhta elukeskkonna säilimist ning hoitakse au sees eesti vanarahva traditsioone ja tähtpäevi. Lasteaia õppekavas toodud missiooni aitab täita regulaarne õuesõpe, õuesõppe klass, lasteaia hoovis puu- ja köögiviljade kasvatamine³.

1.3. Erakooliseaduse⁴ (edaspidi *EraKS*) kohaselt teeb erakooli õppekavas muudatusi nõukogu, need kinnitab erakooli pidaja. Lasteaia kehtiv õppekava on kinnitanud lasteaia pidaja käskkirjaga⁵. Õppekava kinnitamist on arutatud nõukogu koosolekul⁶.

1.4. EraKS⁷ järgi peab eralasteasutuse õppekava vastama koolieelse lasteasutuse riiklikule õppekavale. Lasteaed on oma õppekava koostamise aluseks võtnud koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava ning seda vastavalt oma lasteaia eripärale täiendanud. Järelevalve alguses kehtinud õppekava ei vastanud seadusele osas, mis puudutas erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtteid, sealhulgas korraldust (käsitletakse käesoleva õiendi punktides 8.5-8.7), kuid järelevalve käigus kinnitas⁸ lasteaia pidaja uue õppekava. Lasteaia kehtiv õppekava vastab seadusele.

2. Tegevuskava ja päevakava

2.1. Lasteasutuse tegevuskava on dokument, milles määratletakse lasteasutuse ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes lasteasutuse arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustest⁹.

2.2. Järelevalvele esitatud tegevuskavas on määratletud lasteasutuse arengukava valdkondadest tulenevalt eesmärgid, tegevused, vastustajad ja tähtajad nagu näeb ette määrus¹⁰. Lasteaia tegevuskava 2022/2023. õppeaastaks on kinnitanud¹¹ direktor.

2.3. Lasteaia päevakava kohaselt on lasteaed avatud esmaspäevast reedeni 07.30-18.00. Päevakava on kinnitanud¹² direktor. Vestlustest direktori, õpetajate ja lapsevanematega selgus, et päevakavast peetakse kinni, vajadusel ollakse paindlikud.

¹ Lasteaia õppekava, p 1.

² Lasteaia õppekava, p 1.

³ Eksperthinnang Lillelaste lasteaia järelevalves, lk 1.

⁴ EraKS, § 11 lg-d 2, 3.

⁵ Lasteaia pidaja 29.10.2019 käskkiri nr 29/10/19-1.

⁶ Nõukogu 28.10.2019 koosoleku protokoll.

⁷ EraKS, § 11 lg 4 p 1.

⁸ Lasteaia pidaja 16.06.2023 muudatus õppekavas „3.3 Erivajadusega laps“.

⁹ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 4 lg 2.

¹⁰ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 4 lg 1.

¹¹ Direktori 01.09.2022 käskkiri nr 01/09/22-3.

¹² Direktori 1. septembri 2022 käskkiri nr 01/09/22.

3. Kodukord, põhikiri, õppe- ja kasvatustegevuse päevik

3.1. Seaduse¹³ kohaselt peab koostama lasteasutuse kodukorra direktor ja esitama selle kinnitamiseks lasteasutuse hoolekogule. Eralasteaedade puhul asendab EraKSi § 6 lg 1 p 5 kohaselt hoolekogu nõukogu. Lasteaia kodukorrale on märgitud, et selle kinnitas direktor. Kodukorda on tutvustatud nõukogule¹⁴, kuid seda pole nõukogu selgesõnaliselt kinnitanud, vaid on andnud volituse direktorile kodukorra kinnitamiseks.

3.1.1. Ettekirjutus pidajale: Tagada, et lasteaia kodukorra kinnitaks vastavalt koolieelse lasteasutuse seaduse § 9² lg-le 1 lasteaia nõukogu. Täitmise tähtaeg: 15.09.2023.

3.2. Lasteaia kodukord¹⁵ näeb ette, et lapse üleandmine hommikul ja õhtul toimub lasteaia ukse või värava juures. Eksperthinnangust¹⁶ ning vestlusest lapsevanemate ja õpetajaga tuleb välja, et lasteaias on tekitanud taoline kodukorra punkt probleeme. Osa vanemaid on tundnud, et selline korraldus piirab nende võimalust õpetajatega suhelda ja nad soovivad tuua oma lapsi ise rühma. Samas, on vanemaid, kes ei soovi lapsi ise rühma tuua. Direktor tõi vestlusel välja, et see punkt sai pandud kodukorda seoses COVID-iga ning praegu tegelikult lubatakse vanemaid hommikul rühma lapsi tooma. Sama kinnitasid ka õpetajad ja vanemad. Hetkel katsetatakse, kuidas selline lahendus töötab ning sügisel plaanitakse kodukorda vajadusel muuta. Seadus¹⁷ sätestab, et kodukord on lastele, vanematele ja lasteasutuse töötajatele täitmiseks kohustuslik. Eelnevast nähtub, et praegu lasteaias kodukorda ei täideta ja kodukorra vastav säte on kaotanud oma tähenduse. Lasteaed saab valida, kas muuta kodukorda või tagada kodukorra täitmine praeguse korra kohaselt.

3.2.1. Ettekirjutus pidajale: Tulenevalt koolieelse lasteasutuse seaduse § 9² lg-st 1 tagada lasteaia igapäevase töökorralduse vastavus lasteaia kodukorra punktile 3: lapse lasteaeda toomine ja koju viimine, vastavalt õiendi punktis 3.2. toodud selgitustele või muuta kodukorda viisil, et see vastaks tegelikule olukorrale koolieelse lasteasutuse seaduse § 9² lg 1 alusel. Täitmise tähtaeg: 15.09.2023.

3.3. Lasteaia põhikiri vastab EraKSis¹⁸ toodud nõuetele.

3.4. Vastavalt haridus- ja teadusministri määrusele¹⁹ on lasteaial kohustus pidada õppe- ja kasvatustegevuse päevikut. Lasteaed kasutab õppe- ja kasvatustegevuse päevikuna e-päevikut Eliis. Päevikusse peab õpetaja kandma andmed lapse kohta, andmed vanemate (eestkostjate) kohta, õppeaasta eesmärgid ja põhimõtted nende täitmiseks, andmed läbiviidud õppe- ja kasvatustegevuste kohta²⁰. Järelevalves kontrolliti Eliisi täitmise vastavust viidatud määrusele. Vestlusel kinnitasid lapsevanemad, et Eliisis on kõik vajalik info nende lapse kohta kättesaadav. Määrus²¹ näeb ette, et päeviku täitmise üle teostavad kontrolli lasteasutuse direktor ja õppealajuhataja. Vestlusel kinnitas direktor, et teostab e-päeviku täitmise üle kontrolli igapäevaselt.

II Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse ja tulemuslikkuse hindamine lasteaias

4. Arengukava ja sisehindamine

4.1. KELS²² sätestab, et lasteasutuse järjepideva arengu tagamiseks koostab lasteasutus

¹³ Koolieelse lasteasutuse seadus (edaspidi *KELS*), § 9² lg 1.

¹⁴ Eralasteaia Lillelapsed nõukogu 20.10.2020 koosoleku protokoll.

¹⁵ Kodukord, p 3.1.

¹⁶ Eksperthinnang Lillelaste lasteaia järelevalves, lk-d 1, 2.

¹⁷ KELS, § 9² lg 1.

¹⁸ EraKS, § 6 lg 1.

¹⁹ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 2 p 2.

²⁰ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 5 lg 3.

²¹ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 5 lg 6.

²² KELS, § 9¹ lg 1.

koostöös hoolekogu ja pedagoogilise nõukoguga lasteasutuse arengukava. Järelevalvele esitati lasteaia arengukava aastateks 2020–2023, kus on sätestatud arengusuunad järgmistes valdkondades: eestvedamine ja juhtimine; personalijuhtimine; ressursside juhtimine; koostöö huvigruppidega; õppe- ja kasvatustegevus.²³ Arengukava on kinnitanud lasteaia direktor käskkirjaga²⁴ ja arengukava on saanud heakskiidu lasteaia nõukogult²⁵ ja pedagoogiliselt nõukogult²⁶.

4.2. Vestlusel selgitas direktor, et kehtiv arengukava saab nüüd läbi ning hetkel ta ei oska arengukava täitmise osas järeldusi teha. Kõigepealt toimub sisehindamine, mille käigus viiakse läbi ka rahuloluküsitlused vanemate ja õpetajate seas, ning siis saab teha kokkuvõtteid ja seada eesmärgid uue arengukava jaoks.

4.3. EraKS²⁷ näeb ette, et erakooli pidaja korraldab arengukava avalikustamise avaliku teabe seaduse alusel erakooli tegevuse kajastamiseks peetaval veebilehel. Järelevalve ajal polnud arengukava kodulehel avaldatud. Vestlusel kinnitas direktor, et avaldab arengukava lasteaia kodulehel ja õiendi kinnitamise ajaks oli arengukava lasteaia kodulehel nähtav.

4.4. KELS²⁸ näeb ette, et sisehindamine on pidev protsess, mille eesmärk on tagada laste arengut toetavad tingimused ja lasteasutuse järjepidev areng, selgitades välja lasteasutuse tugevused ning parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse arengukava tegevuskava. Nimetatud eesmärgist lähtuvalt analüüsitakse lasteasutuse sisehindamisel õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnatakse nende tulemuslikkust.

4.5. Vastavalt seadusele²⁹ peab lasteaia sisehindamise läbiviimise korra kinnitama lasteaia direktor³⁰. Järelevalves esitati sisehindamise läbiviimise kord ja see on kinnitatud direktori käskkirjaga³¹. Käskkirjas seisab, et korra kinnitamise aluseks on pedagoogilise nõukogu koosoleku otsus ja vastavast protokollist³² nähtub, et koosolekul otsustati kinnitada sisehindamise kord.

4.6. Järelevalves esitati sisehindamise aruanne aastate 2016-2019 kohta, kus analüüsitakse vastava arengukava perioodi tulemusi³³. Sisehindamise aruandes on toodud välja lasteasutuse tugevused ning olulisemad parendusvaldkonnad sisehindamise korras nimetatud valdkondades. Kuigi sisehindamise korras³⁴ on loetletud, millistest andmetest sisehindamisel lähtutakse, siis sisehindamise aruandest pole aru saada, milliste andmete põhjal ja kuidas on aruandes kirjeldatud järeldused tehtud. Seadus³⁵ näeb ette, et lasteasutuse sisehindamisel analüüsitakse õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnatakse nende tulemuslikkust. Sisehindamise aruanne saab täita oma eesmärgi parimal moel, kui sellest nähtub konkreetne analüüs ja tegevuste tulemuslikkuse hindamine.

4.6.1. Ettepanek pidajale: Lähtudes koolieelse lasteasutuse seadusest § 24² lg-st 1 analüüsida edaspidi sisehindamise aruandes õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnata nende tulemuslikkust vastavalt õiendi punktis 4.6. toodud selgitustele.

4.7. Lasteaed koostab iga õppeaasta kohta ka õppe- ja kasvatustegevuse tulemuste aruande ja järelevalvele esitati aruanded perioodide 2020–2021 ja 2021–2022 kohta. Nii 2020/2021. kui 2021/2022. õppeaasta aruandes toodi välja, et seoses COVID-viiruse levikuga oli suhtlemine

²³ Lasteaia arengukava, p 4.

²⁴ Direktori 08.09.2020 käskkiri nr 08/09/20-1 „Eralasteaed Lillelapsed arengukava kinnitamine“.

²⁵ Lasteaia nõukogu 20.10.2020 koosoleku protokoll.

²⁶ Pedagoogilise nõukogu 07.09.2020 koosoleku protokoll nr 07/09/20-1.

²⁷ EraKS, § 7 lg 2.

²⁸ KELS, § 24² lg 1.

²⁹ KELS, § 24² lg 2.

³⁰ Direktori 29.20.2019 käskkiri nr 29/10/19-2.

³¹ Direktori 27.05.2022 käskkiri nr 27/05/22-1.

³² Pedagoogilise nõukogu 27.05.2022 koosoleku protokoll nr 27/5/22-1.

³³ Sisehindamise aruanne 2016–2019, p 4.

³⁴ Sisehindamise kord, p 4.

³⁵ KELS, § 24² lg 1.

lapsevanematega raskendatud³⁶. Vestlusest õpetajate, direktori ja lapsevanematega selgus, et praeguseks on suhtlus lasteaia ja perede vahel muutumas taas aktiivsemaks. Näiteks korraldatakse jälle ühiseid üritusi, mida paljud vanemad hindavad.

4.8. 2020/2021. õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse tulemuste aruandes³⁷ on toodud, et seoses Ukraina sõjaolukorraga võttis lasteaed vastu viis Ukraina last. Seetõttu oli vaja tegeleda keelelise ja psühholoogilise abi andmisega lastele. Samuti oli vaja pakkuda tuge töötajatele. Vestlustest selgus, et vastuvõetud lapsed sulandusid küllaltki kiirelt rühmadesse ning õpetajad toetasid üksteist õppe- ja kasvatustöö läbiviimisel. Direktor rääkis, et nõustas selles osas ka vanemaid ning sotsiaalpedagoogina viis saabunud lastega läbi grupitöid. Lasteaia töötajad leidsid, et praegu ei ole lasteaial Ukrainast saabunud lastega seoses mingeid muresid ning olukorraga on ühiselt hästi toime tulnud.

4.9. 2020/2021. õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse tulemuste aruandes³⁸ on toodud, et lasteaias jätkab järgmisel õppeaastal 2/3 lastest. Vestlusest õpetajate ja direktoriga selgus, et osad lapsevanemad soovivad eriti vanemaid lapsi panna suurematesse lasteaedadesse. Lisaks on mõnede laste lahkumise põhjuseks lasteaias mahetoidu pakkumisest tulenev kallim toiduraha. Sellel kevadel lahkusid mõned perekonnad lasteaia õpetajate vahelisest pingest tekkinud konflikti tagajärjel, kuna neil puudus kindlus, kas lasteaed jätkab tegevust. Praeguseks on see tüli lahendatud ning vestlusel osalenud lapsevanemad kinnitasid, et nende lapsi toimunud sisepeinge eriliselt ei puudutanud ning nad tunnevad, et rahulik õhkkond on lasteaias taastumas.

III Lapse arengu toetamine

5. Lapse arengu hindamine

5.1. Lapse arengu hindamine peab olema osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Selle tagamiseks peavad pedagoogid viima läbi vaatlusi kindla plaani alusel ning lapsi tuleb jälgida nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes³⁹. Lasteasutuse pedagoogiline nõukogu peab otsustama, milliseid meetodeid kasutada lapse arengu hindamisel. Õpetaja peab tutvustama lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust⁴⁰ ning tegema lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd⁴¹.

5.2. Õpetajad ja direktor rääkisid vestlustel, et lapse arengu hindamine on nende lasteaias pidev protsess ning selleks kasutatakse peamiselt e-keskkonda Eliis, kuhu kantakse igapäevaselt teave kõigi selle päeva tegevustes osalenud laste kohta. Lapsevanemad ja õpetajad leidsid, et selline süsteem sobib mõlemale osapoolle. Õpetajad ja lapsevanemad kinnitasid, et lisaks edastatakse lapsevanematele jooksvalt infot, kui laps on päeva jooksul käitunud teistmoodi kui tavaliselt või antakse muud vajalikku teavet. Nii õpetajad kui lapsevanemad hindasid koostööd lapse arengu jälgimisel heaks. Lasteaias töötab sotsiaalpedagoog, kes kord või kaks aastas samuti iga lapse arengut hindab.

5.3. KLRÕK⁴² näeb ette, et õppekava sisaldab lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtteid, sealhulgas korraldust. Lasteaia õppekavas on kirjeldatud lapse arengu hindamise põhimõtted ja korraldus.

6. Arenguestlus

6.1. Riikliku õppekava⁴³ kohaselt peab pedagoog viima vähemalt üks kord õppeaastas lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguestluse, mis annab tagasisidet

³⁶ Õppe- ja kasvatustegevuse tulemuste aruanne 2020/2021. õppeaasta kohta, p 1; õppe- ja kasvatustegevuse tulemuste aruanne 2021/2021. õppeaasta kohta, p 1.

³⁷ Õppe- ja kasvatustegevuse tulemuste aruanne 2021/2021. õppeaasta kohta, p 4.

³⁸ Õppe- ja kasvatustegevuse tulemuste aruanne 2021/2021. õppeaasta kohta, p 5.

³⁹ KLRÕK, § 24 lg 2.

⁴⁰ KLRÕK, § 24 lg 5.

⁴¹ KLRÕK, § 10 lg 1.

⁴² Vabariigi valitsuse 29.05.2008. a määrus nr 87 „Koolielse lasteasutuse riiklik õppekava“, § 2 lg 4 p 2.

⁴³ KLRÕK, § 24 lg 6.

lapse arengust ja õppimise tulemustest ning selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes. Lasteaias järelevalve läbiviimise ajal kehtinud arenguvestluste korra punkt 7 nägi ette, et pedagoogi haigestumise korral tühistatakse lapsevanema soovil arenguvestluse aeg või viib arenguvestlust läbi lasteaia sotsiaalpedagoog. Direktori sõnade kohaselt viidi vastav punkt sisse seoses COVID-i levikuga. Vestlusel selgitati direktorile, et seadus⁴⁴ ei näe ette võimalust arenguvestlusi mitte pidada ning lasteaia ülesanne on motiveerida lapsevanemaid vestlusel osalema, et anda tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest ning selgitada lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes. See on osa lapsevanema ja lasteaia vahelisest koostööst lapse arengu hindamisel ja toetamisel KLRÕK § 24 lg 1 mõttes.

6.2. Pärast ärakuulamist kinnitas⁴⁵ direktor uue arenguvestluste läbiviimise korra, mille punkti 3 kohaselt viib arenguvestlust läbi vähemalt üks rühma pedagoog. Kehtivast korrast on eemaldatud punkt, mille kohaselt oli võimalik arenguvestluse aeg tühistada või viia läbi lasteaia sotsiaalpedagoogiga.

6.3. Pedagoogilise nõukogu koosoleku protokollidest^{46 47} nähtub, et arenguvestlustel osales 2021/2022. õppeaastal ainult 22 lapsevanemat ja 2020/2021 õppeaastal 25 lapsevanemat. Nii õpetajad kui direktor rääkisid, et alati on lapsevanemaid, kes pole arenguvestlusel osalemisest huvitatud. Osa vanemaid tunnevad, et saavad piisavalt infot Õliisist ja igapäevasest suhtlusest lasteaia personaliga. Direktor selgitas, et sellel õppeaastal on arenguvestlustel juba osalenud või veel osalevate vanemate hulk kasvanud.

6.4. Arenguvestlus on oluline osa lapse arengu hindamisest ja toetamisest ning aitab kavandada õppe- ja kasvatustegevust koostöös vanemaga, kuna pedagoog saab arenguvestlusel anda lapsevanemale tagasisidet ning selgitada välja lapsevanema ootused ja seisukohad lapse arengu osas⁴⁸. Seepärast on väga oluline, et lasteaed rõhutab arenguvestluste läbiviimise olulisust oma dokumentides ja suhtluses vanematega ning vajadusel leiab viise motiveerida lapsevanemaid arenguvestlustel osalema.

6.4.1. Ettepanek pidajale: Tulenevalt koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava § 24 lg-test 1 ja 6 rõhutada arenguvestluste läbiviimise olulisust oma dokumentides ja suhtluses vanematega ning vajadusel leida viise, kuidas motiveerida lapsevanemaid osalema arenguvestlustel.

7. Koolivalmiduskaart

7.1. Lasteasutuse õppekava läbinule peab lasteasutus andma välja koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused⁴⁹. Koolivalmiduskaardis kirjeldatakse laste arengu tulemusi üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades lähtuvalt koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast, tuues välja lapse tugevused ja arendamist vajavad küljed.

7.2. Järelevalves tutvuti lasteaias eelmisel õppeaastal väljastatud koolivalmiduskaartidega ning need vastasid üldiselt määrusele⁵⁰: laste arengu tulemusi oli kirjeldatud üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades lähtuvalt koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast ning toodud välja lapse tugevused. Arendamist vajavate külgede kirjeldus kadus pigem teise teksti sisse või oli see toodud esile väga peidetult. Arendamist vajavad küljed võiksid olla koolivalmiduskaardil selgemalt esile toodud. Selle õppeaasta kohta polnud lasteaias veel koolivalmiduskaarte koostatud.

⁴⁴ KLRÕK, § 24 lg 6.

⁴⁵ Direktori 16.06.2023 käskkirj nr 16/06/23-1.

⁴⁶ Pedagoogilise nõukogu 27.05.2022 protokoll nr 27/05/22-1.

⁴⁷ Pedagoogilise nõukogu 31.05.2021 protokoll nr 31/05/21-1.

⁴⁸ KLRÕL, § 24 lg 1; § 24 lg 6.

⁴⁹ KELS, § 16 lg 5.

⁵⁰ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 6 lg 1.

8. Erivajaduse toetamine

8.1. KELS⁵¹ näeb ette, et pedagoogid peavad jälgima lapse arengut ja toimetulekut lasteasutuses ning vajaduse korral kohandama õppe- ja kasvatustegevust lapse erivajaduse järgi. Lapse arengu hindamisel ja toetamisel tuleb lähtuda põhimõtetest, mis on sätestatud koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas.

8.2. Õpetajad ja direktor selgitasid, et järelevalve ajal ei olnud lasteaias ühtegi last, kelle puhul oleks vaja kohandada õppe- ja kasvatustegevust tema erivajaduse järgi. Lasteaias töötab üks tugispetsialist – sotsiaalpedagoog. Kui õpetajal tekib kahtlus, et mõnel lapsel võib olla erivajadus, suunab ta lapse sotsiaalpedagoogi juurde, kes on ühtlasi ka direktor. Siis sotsiaalpedagoog suhtleb edasi lapse vanematega ning talle leitakse vajadusel tuge väljaspool lasteaeda. Õpetajad ütlesid, et nad teavad, et mõned lapsed käivad tugispetsialistide juures väljaspool lasteaeda, kuna lapsevanemad kannavad vastava info Eliisi.

8.3. KELS⁵² näeb ette, et lapsele tuleb tagada vajaduse korral logopeedi ja eripedagoogi või muu tugiteenus, mille rakendamiseks loob võimalused lasteasutuse pidaja ning mille rakendamist korraldab direktor. Lasteasutus võib loobuda logopeedi ja eripedagoogi ametikoha loomisest juhul, kui logopeedi ja eripedagoogi teenust tellitakse samas mahus juriidiliselt isikult või riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuselt⁵³.

8.4. Lasteaias töötab sotsiaalpedagoog (0,2 koormusega) ning sõlmitud on koostööleping logopeedilise teenuse saamiseks juriidiliselt isikult. Koostööleping näeb ette, et vajaduse ilmnemisel osutab logopeed tugiteenust oma kabinetis ja sellel ajahetkel kehtiva hinnakirja alusel. Sellest koostöölepingust ei selgu, kes tuvastab lapsel logopeedilise toe vajaduse ja kuidas seda tehakse. Samuti pole selgelt määratletud, kes logopeedilise toe osutamise eest tasub. On oluline, et lasteaed tagaks teenuse sisseostmisel selle osutamise samas mahus kui siis, kui teenust osutaks lasteaed ise. Lisaks on oluline märkida, et tugispetsialisti töö ei seisne üksnes töös lastega, kelle puhul on tugispetsialisti toe vajadus tuvastatud. Tugispetsialisti ülesanne on ka mõistliku regulaarsusega kõigi laste arengut hinnata, et vajadusel võimalikult varakult toevajadust märgata. Seega ei taga lasteaed selle koostöölepinguga logopeedi tugiteenust.

8.4.1. Ettekirjutus pidajale: Tagada lasteaias logopeedi teenuse osutamine lähtudes koolieelse lasteasutuse seaduse § 14 lg-st 2 ning käesoleva õiendi punktis 8.4 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 15.09.2023.

8.4.2. Ettekirjutus pidajale: Tagada lasteaias eripedagoogi teenuse osutamine lähtudes koolieelse lasteasutuse seaduse § 14 lg-st 2. Täitmise tähtaeg: 15.09.2023.

8.5. Järelevalve ajal oli lasteaia õppekavas⁵⁴ säte, mille kohaselt juhul, kui lapsel tuvastatud erivajadus vajab pidevat suunamist ja arendamist erispetsialistide poolt, lõpetatakse lapsevanema ja lasteaia pidaja vaheline leping vastava kvalifikatsiooniga personali puudumise tõttu lasteaias. Samal põhjusel ei võeta Eralasteaeda Lillelapsed vastu keskmise ja tugeva puudega lapsi.

8.6. Direktor selgitas, et nimetatud säte pandi õppekavasse, kuna lasteaial pole võimalik pakkuda teenust sügava puudega või raske erivajadusega lapsele, nt ratastoolis lapsele, sest puudub vastav varustus. Direktori sõnade kohaselt pole siin mõeldud tavalise erivajadusega last. Järelevalves toimunud vestlustel selgitati, et seadus ei näe ette võimalust lapsevanemaga lepingu lõpetamiseks, kui lapsel ilmneb erivajadus. Ärakuulamisel kinnitas direktor, et lasteaia pole tegelikult kunagi ühtegi laste erivajaduse ilmnemisel välja arvatud.

8.7. KLRÕK⁵⁵ määratleb, et erivajadusega on laps, kelle võimetest, tervises seisundist,

⁵¹ KELS § 14 lg 1.

⁵² KELS, § 14 lg 2.

⁵³ Haridus- ja teadusministri 11.09.2015. a määrus nr 42 „Koolieelse lasteasutuse personali miinimumkoosseis“, § 4 lg 6.

⁵⁴ Lasteaia õppekava, p 3.3.

⁵⁵ KLRÕK, § 8 lg 1.

keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas. Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse juhataja⁵⁶. Lasteaias on seadusest⁵⁷ tulenev kohustus pakkuda erivajaduse ilmnemisel lapsele vastavaid tugiteenuseid ja kohandada õppe- ja kasvatusgevust lapse erivajaduse järgi. Lasteasutuse õppekavas tuleb esitada erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus⁵⁸. EraKS ei sätesta erivajadusega lapse toetamise osas erisusi ja eralasteaia õppekava peab erivajadusega lapse toetamise osas vastama EraKS⁵⁹ kohaselt riiklikule õppekavale. Eelnevast nähtub, et erivajadusega lapse lasteaiast väljaarvamine pole õiguspärane ja lasteaias on seadusest tulenev kohustus erivajadusega last toetada.

8.8. Pärast ärakuulamist kinnitas lasteaia pidaja õppekava muudatused⁶⁰ punkti 3.3 „Erivajadusega laps“ osas ning kehtivas õppekavas pole enam sätet, mis näeks ette lepingu lõpetamise lapsevanemaga, kelle lapsel tuvastatud erivajadus vajab pidevat suunamist ja arendamist erispetsialistide poolt. Lasteaia kehtiva õppekava punktis 3.3 on toodud vastavalt KLRÕKle⁶¹ erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus.

8.9. Järelevalves selgus, et lasteaed osaleb juba mitu aastat programmis „Kiusamisest vabaks“ ning pidaja kinnitas vestlusel, et programmist saadud oskusi kasutatakse igapäevaselt ning need toimivad lasteaias hästi.

IV Õppe- ja kasvatusala töötajad

9. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

9.1. Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust KELSis⁶² ja haridus- ja teadusministri määruses⁶³ sätestatule ning võrreldi Eesti Hariduse Infosüsteemi (edaspidi EHIS) kantud andmete vastavust (väljavõte 31.05.2023) kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

9.2. Lasteaia õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli kokku kuus: neli alushariduse õpetajat (koormused vastavalt 1,0; 1,0; 0,6; 0,6), üks liikumisõpetaja (koormus 0,2) ja direktor, kes täidab lisaks alushariduse õpetaja (koormus 0,5) ja sotsiaalpedagoogi (koormus 0,2) ülesandeid.

9.3. Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele neljal õppe- ja kasvatusala töötajal.

9.4. Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele järgmistel õppe- ja kasvatusala töötajatel:

1. Alushariduse õpetaja, koormus 0,6 – õpetaja kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, puudub kõrgharidus. EHISes ei ole kvalifikatsioon nõuetele vastavaks märgitud, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping perioodiks 01.09.2022-31.08.2023.
2. Alushariduse õpetaja, koormus 0,6 - õpetaja kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, puudub kõrgharidus. EHISes ei ole kvalifikatsioon nõuetele vastavaks märgitud, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping perioodiks 01.09.2022-31.08.2023.

9.5. Vestlusel direktoriga selgus, et sügisest plaanitakse vähemalt ühes rühmas minna praeguse 2+1 süsteemi pealt, kus rühmas on kaks õpetajat ja üks assistent, üle 1+2 süsteemile, kus rühmas on üks õpetaja ja kaks assistenti. Sellega seoses kaob lasteaias ka vähemalt üks õpetaja

⁵⁶ KLRÕK, § 8 lg 2.

⁵⁷ KELS, § 14 lg-d 1, 2.

⁵⁸ KLRÕK, § 2 lg 4 p 5.

⁵⁹ EraKS, § 11 lg 4 p 1.

⁶⁰ Lasteaia pidaja 16.06.2023 muudatus õppekavas „3.3 Erivajadusega laps“.

⁶¹ KLRÕK § 2 lg 4 p 5.

⁶² KELS, § 11 lg 2 p 1.

⁶³ Haridusministri 26.08.2002. a määrus nr 65 „Koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“.

ametikoht ning praegune kvalifikatsioonita õpetaja saab jätkata õpetaja assistendina.

9.6. Lasteasutuses töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogide arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada lasteasutuse õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmine ning lapse üldoskuste ja arengu eeldatavate tulemuste saavutamine⁶⁴.

9.7. Arvestades õpetajate töökoormust viivad 71% õppe- ja kasvatustegevuse mahust läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele ja 29 % õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta. Arvestada tuleb veel seda, et lasteaias on kolm rühma ja iga rühma jaoks on olemas vähemalt üks kvalifikatsiooninõuetele vastav õpetaja, mõnes rühmas ka kaks. Määruse⁶⁵ kohaselt tuleb luua lasteasutuse rühmas vähemalt üks õpetaja ametikoht. Seega võimaldab seadusandlus lähenemist, et igas rühmas on üks kvalifitseeritud õpetaja. Eelnevast tulenevalt tuleb hinnata lasteaia kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogide arvu piisavaks, et tagada lasteasutuse õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmine ning lapse üldoskuste ja arengu eeldatavate tulemuste saavutamine.

9.8. EHISes on sotsiaalpedagoog kantud sisse eripedagoogina ning lisatud märkus: sotsiaalpedagoog. Direktor rääkis, et EHIS ei lase lasteaia töötajate hulka sotsiaalpedagoogi lisada. Järelevalves esitati tööleping, mis on sõlmitud sotsiaalpedagoogiga.

10. Õppe- ja kasvatusala töötajate täiendõpe ja toetamine

10.1. Vestlustelt õpetajate, lasteaia pidaja ja direktoriga selgus, et õpetajatele pakutakse võimalusi osaleda täiendkoolitustel. EHISe andmetel on alushariduse õpetajad sellel aastal osalenud 2-tunnisel koolitusel "Keerulised vestlused ja tagasiside andmine lasteaias lastele ja peredele", 1,5-tunnisel koolitusel „Kuidas kirjutada õpetaja eneseanalüüsi ja õppeaasta kokkuvõtet“ ja 2-tunnisel koolitusel „Märkamisest toetuseni“.

10.2. Pedagoogid peavad olema lasteaias laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad⁶⁶, mistõttu on hea, kui õpetajad on kursis võimalikult nüüdisaegsete arengutega õpetamis- ja kasvatusala metoodikates. Seepärast on igati kasulik, et lasteaed võimaldab igal aastal või vähemalt iga paari aasta järel õpetajatel osaleda koolitustel või toetab nende erialast täiendamist muul viisil.

10.3. Vestlustest lasteaia töötajatega jäi kõlama, et õpetajate omavahelised suhted on head ning nad toetavad üksteist. Õpetajad plaanivad tihti õppe- ja kasvatustöös tegevusi koos ning nõustavad üksteist.

⁶⁴ KELS, § 22 lg 4³.

⁶⁵ Haridus- ja teadusministri 11.09.2015. a määrus nr 42 „Koolieelse lasteasutuse personali miinimumkoosseis“, § 3 lg 1.

⁶⁶ KLRÖK, § 5 lg 2.